BAKURUBASANNI
(nimɔrɔ 12 sɔngɔ)
Mali kɔnɔ = Dɔrɔmɛ 300
Afiriki kɔnɔ = Dɔrɔmɛ 600
Jamana wɛrɛ = Dɔrɔmɛ 1000

Kibaru

Sɛtanburukalo san 2001

Kunnafonisɛbɛn bɔta kalo o kalo. BP: 24 Telefoni : 21-21-04. Bozola Bamako-Mali. San 29nan bɔko 356nan A sɔngɔ : dɔrɔmɛ 15

San 2001, sɛtanburukalo tile 8, KUPUDFIRIKI jiranjiran bɔra malidenw bɛɛ dusukun na

San 2001, sɛtanburukalo tile 8, gintankoba fila ɲɛmɔgɔya tun bɛ peresidan Alifa Umaru KONARE bolo, n'o ye san 2002 KUPUDAFIRIKI kalafili ye min bɛna kɛ Mali la k'a ta zanwuyekalo tile 19 ka t'a bila fewuruyekalo tile 10 na, Afiriki jamana 16 balontanna ŋanaw ni ɲɔgɔn cɛ. O kalafili kun ye ka kulu 4 labɛn jamana 4 ntolacilaw bɛna ɲɔgɔn kunbɛn o kulu kelen-kelen bɛɛ kɔnɔ.

Gintankoba filanan tun ye korobonkarili ye ka ɲɛsin yɔrɔba fila ni siraba kelen tɔgɔda ma «CAN - 2002» hukumu kɔnɔ

San 2002 KUPUDAFIRIKI kunbɛnw bɛna kɛ dugu minnu kɔnɔ, olu dantigɛra ka jamana 16 ninnu tila kuluw ye u ni ɲɔgɔn cɛ. Kulu fila dagayɔrɔ bɛnna Bamako ma. O kulu fɔlɔ « A « jamanaw ye Mali ni Liberiya ni Alizeri ni Nizeriya ye, minnu bɛn'u disi da ɲɔgɔn na, farikoloɲɛnajɛyɔrɔ kura kɔnɔ min tɔgɔ dalen don Mali san 1991, marisikalo 26 cɛfarinw na, n'o kɛnɛ bɛ yirimajɔ. Kulu naaninan « D « jamanaw ye Misirajamana ni Senegali ni Zanbi ni Tinizi ye. Olu bɛn'u ka katabaanani wuli Bamako farikoloɲɛnajɔyɔrɔ la, min tɔgɔ dalen Mali peresidan fɔlɔ Modibo KEYITA la.

Kulu sabanan « C « jamana fɔlɔ ye Kameruni ye, min ye san 2000 KUPUDAFIRIKI nɛgɛba yalon ka bɔ nizeriyakaw ɲɛkan u yɛrɛ faso kɔnɔ. Zayiri ni Togo ni Kodiwari faralen don Kameruni kan kulu kelen kɔnɔ, min dagayɔrɔ bɛna kɛ Sikaso ye, Kɛnɛdugu faaba.

Kulu filanan « B «, n'o jamanaw ye Afiriki - Di - Sidi ni Burukina Faso ni Marɔku ni Gana ye, olu dagayɔrɔ ye Da ka gun ye, Segu.

Hakilijigin na, Mali ye jamanaba ye min lakodɔnnen don n'a ka dunannadon n'a ka fonisereya n'a ka Kariya ye. Mali ye faantan jamana ye min kɔnɔmɔgɔw dusu ka ɲi n'u bɛ mɔgɔ yelekew bɛɛ bisimila ni kuma duman kelen dɔrɔn de ye : « I bɔra i ka so, i nana i ka so». Malidenw k'o kumakan kelen min b'u da k'a ɲɛsin dunanw ma, o de b'u kɔnɔ, w'u b'o de waleya u ka dunanw bɛɛ fan fɛ.

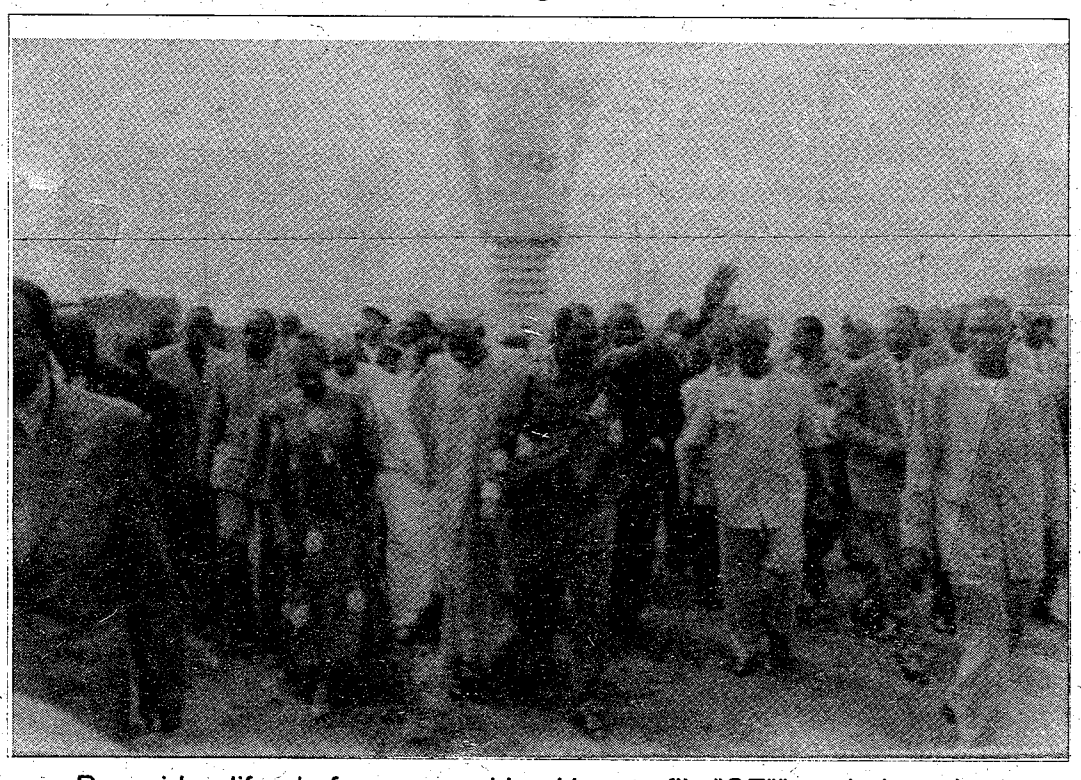

Peresidan lifa n'a furumuso ni Isa Hayatu filɛ "CF""tɔgɔla kɛnɛ kan.

O hakilina ɲuman in de ye jatigiya kɛ Mali danbe ye diɲɛ seleke naani bɛɛ la. O kadara kɔnɔ Mali jamanakuntigi n'a gofɛrɛnaman y'u jɔ ni san 2002 KUPUDAFIRIKI labɛnni musakaw tilako 3 sigiyɔrɔma 2 ye, ka d'a kan an ka ɲɛmɔgɔw y'a dɔn ko « mɔgɔ dɔnnen don ni turunin min ye, n'i y'o di ka b'i kun, i bɛ kɛ dɔnbagalafili ye».

Komi mɔgɔman ɲi i yɛrɛ da, Isa Hayatu, n'ale de ye Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu kuntigiba ye, o yɛrɛ ko KUPUDAFIRIKI tanko 23 nan min bɛna kɛ Mali la, malidenw ye dawula min di Afiriki tulonba in ma, a ɲɔgɔn ma deli ka kɛ jamana si fɛ fɔlɔ, kabini san 1957 fɔ sisan. Taalen ɲɛfɛ, a ka kuma kɔnɔ, a y'a jira ko peresidan Kuturu Alifa Umaru KONARE n'a ka gofɛrɛnaman ye KUPUDAFIRIKI don da la, ka sanga d'a ma min ka kan ka Afiriki jamana kelen-kelen bɛɛ sɔn

☞ ɲɛ 2

(Ɲɛ fɔlɔ tɔ)

hakili la. Isa HAYATU ko hali n'a danna san 2001, sɛtanburukalo tile 8 gintanw ma, «KAFU» ɲɛmɔgɔw bisimilara cogo min na, kuma foyi t'ale n'a nɔfɛmɔgɔw da bilen, bawo Mali ye mɔgɔ kɔkɛɲɔgɔn jamana ye, min danbe ma don bɔgɔ la fɔlɔ.

Isa HAYATU ko jiranjiran min tun bɛ mɔgɔw dusukun na KUPUDAFIRIKI labɛnniko la Mali kɔnɔ, k'o banna, bawo a diyara mɔgɔ ye «CAN - 2002» bɛ tan Mali la, ama diya mɔgɔ ye «CAN - 2002» ye Mali ta ye.

A jirala jama la kalafiliyɔrɔ ko kulu 4 minnu kofɔra sanfɛ k'u dagayɔrɔ pereperelatigɛ, k'o tɛn'a bali kunbɛn saba-saba ka kɛ Moti ni Kayi duguw kɔnɔ, minnu y'u seko damajira kɛ labɛn na nka u ma kun dagayɔrɔ 4 dantigɛlenw na fɔlɔ. A ko nka fɛn ma tiɲɛ fɔlɔ, bawo min ɲininen don duguw bɛɛ fɛ, n'u sera k'o waleya a cogo la sanni Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu ka sɛgɛsɛgɛli laban cɛ, yɛlɛma bɛ se ka don kuluw tilacogo la kura ye.

N'an ye kulu dilannen ninnu lajɛ koɲuman, an b'a ye k'a kelen-kelen si man nɔgɔn. Nka jiginni min bɛ Mali samatasɛgɛw ye, o fɔlɔ ye an b'an faso kɔnɔ, filanan ye malidenw mɔgɔ miliyɔn yirika minnu b'u kɔ k'u dusu lamin, i n'a fɔ KUPUDAFIRIKI bɛ tan jamana minnu kɔnɔ, olu mɔgɔw b'u jeniyɔrɔ fin cogo min na, walasa u ka ɲanaw ka se sɔrɔ. Nka o fana ye fɛn ye, min ni sababa tɛ bɛn tuma bɛɛ, bawo san 2000 KUPUDAFIRIKI nɛgɛba yafonna Kameruni fɛ k'a bɔ Nizeriya ɲɛkan, u yɛrɛ ka faaba kɔnɔ. Samatasɛgɛw surunnadonbaga n'u lafasabagaw n'u kanubaga caman hakilina ye ko ni Ala sɔnna, Mali ka kunbɛn fɔlɔ min bɛna kɛ ni Liberiya jamana ye san 2002, zanwuyekalo tile 19, k'an bɛna se sɔrɔ Zɔrizi WEYA n'a ka cɛdɛnw kan, walasa an ja ka se ka farinya cɛbɔ tɔw senfɛ. U y'a jira k'an bɛ se k'an jija Nizeriya bolo, zanwuyekalo tile 24, hali n'o sera ka kɛ filanin bin ye, o kɔ ka Alizeri zanwuyekalo tile 28.

Tiɲɛ don, a ka di malidenw bɛɛ ye, samatasɛgɛw ka se k'u kɔrɔw n'u faw ladege, minnu ye faso jɔyɔrɔ fa san 1972 KUPUDAFIRIKI la Kameruni faaba kɔnɔ, n'o ye Yawunde ye, ni jɔyɔrɔ filanan sɔrɔli ye, ka faso kunnawolo san 1994 KUPUDAFIRIKI la Tinisi, n'o ye Tinizi faaba ye ni jɔyɔrɔ naaninan ye, nka an dusukun bɛ ka kami - kami yɔrɔnin min na, o ye labɛnbaliya ye. Maliden bɛɛ sɔnn'a ma ko baaraba de bɛ Oromano MATE bolo, n'o ye samatasɛgɛw labɛnbaga fɔlɔ ye, bawo «CAN - 2002» in ɲɛkɔrɔ, Mali samatasɛgɛw ma ntolatan ɲɛnama fosi kɛ fɔlɔ min y'an ɲɛkɔrɔ fa; o tɛmɛnen kɔ, diɲɛ balontan kunbɛn minnu fana tun bɛ se ka kɛ sababu ye u k'u labɛn koɲuman, ka ɲɔgɔn faamuya, samatasɛgɛw sen bɔr'olu bɛɛ la joona, i n'a fɔ KUPUDIDIMɔNDI n'a ɲɔgɔnna wɛrɛw.

O n'a taa bɛɛ, Oromano MATE dɛmɛbaga dɔ, n'o ye Saja SISE ye, min ye" Yawunde - 72" janjo kɛ, o y'a jira k'ale jigi ma waaro samatasɛgɛw labɛnni koɲuman na. A k'ale tɛ siran Mali ka kulu jamana si ɲɛ, bawo u bɛna fɛɛrɛ min siri, o ye k'u kelen-kelen minɛ i ko mɔgɔ n'a filan bɛ katabanaani wuli cogo min na. Saja k'an tɛna jɔ jamana si la, bawo balontannan fɛn o fɛn mana se KUPUDAFIRIKI yɔrɔ in na, o kɔrɔ ye k'o man kan ka manamana minɛ. Taalen ɲɛfɛ, Saja ko Afiriki tilebinyanfan jamanaw ka ntolatan ɲɛnabɔ tɔn min tɔgɔ ko «UFOA», Mali n'a kɛrɛfɛ jamanaw bɛna ɲɔgɔn sɔrɔ o ka balontan bolodalen dɔ hukumu kɔnɔ, min bɛna kɛ Kodiwari san 2001, ɔkutɔburukalo nata. A ntolatan in tun ka kan ka kɛ Senegali nka olu y'a bonya di «UFOA» dagayɔrɔ jamana ma, n'o ye Kodiwari ye. Saja ko jamana minnu bɛna y'o kɛnɛ, i n'a fɔ Senegali ni Kodiwari, k'olu bɛɛ bɛna ɲɔgɔn sɔrɔ «Mali 2002 janjo la. A k'o bɛɛ bɛ se k'an dɛmɛ samatasɛgɛw labɛnni na. Saja Sise ko n'o bɔra yen, san 2002 KUPUDAFIRIKI farikolɔnɛnajɛyɔrɔw bɛɛ bɛna kɔrɔnbɔnkan sanni Afiriki ɲanaminɛ, waati cɛ. Mali ye jamana dɔw wele o hukumu kɔnɔ, olu ni samatasɛgɛw ka na tulon dɔɔnin kɛ sanni sɛbɛ ka dabɔ. O siratigɛ la, san 2001, ɔkutɔburukalo tile 12, Afiriki Di-Sidi ɲanaw ni samatasɛgɛw bɛna kuwaba dɔ kɛ farikolɔɲɛnajɛyɔrɔ la, min tɔgɔ dalen don diyagoya fanga bindon na, n'o ye marisikalo tile 26.

O mana bɔ yen, Oromano MATE ka denmisɛnw ni Kodiwari samaw bɛn'u disi da ɲɔgɔn na, nɔwanburukalo nata tile 18, Sikaso farikolɔɲɛnajɛyɔrɔ kura la, sanni u ka Burukina Sokɛw kunbɛn Segu, ka Senegali warabaw bisimila Kayi. Saja SISE y'a jira tuguni ko Zanbi jamana y'a kanu ka badenya ntolatan dɔ kɛ samatasɛgɛw fɛ, san 2002, zanwuyekalo tile 10, KUPUDAFIRIKI ɲɛkɔrɔla yɛrɛ la. Saja k'o kunbɛnw senfɛ, u hakili b'a la k'an ka tungafɛ ɲanaw bɛɛ lasɔrɔ kelen-kelen, k'u lajɛ ni kan b'u da.

An bɛɛ don min na, i ko bi, Saja ko Mali bɛ k'a seko damajira kɛ jamana wɛrɛw tɔnw kɛrɛfɛ, maliden balontanna ɲumanw bɛ minnu na, walasa u k'u sing'an ma an ka labɛnw kadara kɔnɔ.

Ɲininkali caman kɛra mɔgɔw la, sanko jamana minnu ka kan ka ye an bara san 2002, zanwuyekalo tile 19, olu ka ciden minnu nana kalata kadara kɔnɔ. Alizeri ciden, n'o ye Bɛni SADɛKI ye, o y'a jira ko jamana nata ninnu si man fisa si ye. U bɛɛ bɛ se balontan na. Nka ni Ala ye KUPUDAFIRIKI in da jamana min ye, o de b'a ta. Liberiya ka ciden tun tɛ kalafili kɛnɛ kan, nka liberiyaka minnu sigilen don Mali kɔnɔ, olu y'a jira kunnafonidilaw la, k'olu hakili sigilen i ko ɲomijiranna mɔden. U kɔni bɛ min dɔn, jamana min mana fɔ k'i b'i tulon kɛ olu la, o tigi b'a tulon k'a yɛrɛ la.

I n'a fɔ n y'a fɔ aw ye cogo min na, sanfɛ, koba filanan min kɛra Bamako, san 2001, sɛtanburukalo tile 8, o ye yɔrɔba filanin kɔrɔnbɔnkaliliye Mali faaba kɔnɔ, min bɛna kɛ farafinna ntolatanna ɲanaw ka ɲɔgɔn ye k'a ta san 2002, zanwuyekalo tile 19 na ka t'a bila fewuruyekalo tile 10 na.

Yɔrɔ fɔlɔ min kɔrɔnbɔnkaliila, o ye

kɛnɛba ye Lafiyabugu pankurujigin kɔrɔ yɔrɔ la, min tɔgɔ dara «CAN-2002» la. A jirala ko mɔgɔ yeleke dɔ de tun ta ye yɔrɔ in ye, min tun b'a fɛ k'a kɛ taji (esansi) feereyɔrɔ ye. Nka fangaso kɛli k'a yɛlɛma k'a kɛ daamubɔyɔrɔ ye ntolatan kadara kɔnɔ, o diyara kɛrɛfɛmɔgɔw bɛɛ ye, bawo tajiko in ma t'u jiminsira fɛ. An ladɔnniyara ko peresidan Alifa Umaru KONARE yɛrɛ y'i da don a kuma la, ka dɛmɛ yɔrɔ in sigibagaw fɛ. O de kɔfɛ, a yɛrɛ ye hakilina ɲuman sɔrɔ ka yɔrɔ in tila ka dɔ tɔgɔ da «CAN-2002» la, ka dɔ tɔgɔ da Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu «CAF» la, ka jamanaw ka hɛrɛ taamasiyɛnw dilan o kɛnɛ kan, jamana minnu ka kan ka na KUPUDAFIRIKI janjo la, san 2002, zanwuyekalo tile 19. O hɛrɛ taamasiyɛnw dilanna ni bɔgɔ de ye : dɔw ye waraba ye, dɔw ye sɛgɛ ye dɔw ye doolo ye, ani fɛn wɛrɛw. KUPUDAFIRIKI ladiyali kupu belebeleba dɔ fana dilanna kɛnɛ in kan, min kundama bɛ mɛtɛrɛ 5 bɔ. Balonba bɔgɔlama dɔ fana b'a kɛnɛ kan ani misɛnman wɛrɛw.

Hakilijigin na, kabini san 1998 fewuruyekalo bɔra la ka fara Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu «CAF» ka ŋaniya ta don kan ka Afiriki tulonba in labɛnni kalifa Mali la, an famana nin ɲɔgɔn gintanba ma. Pɔn kura sira, ka jigin jikɔrɔni Para fɛ fɔ ka na se koronbonkari kɛnɛ ninnu kan, nin nbɛɛdaw bɛɛ tun finnen don hadamadenw na : dɔnkɛlaw, dɔnkilidalaw, farikolɔɲɛnajɛlaw, fɔlikɛlaw, bɛɛ b'i yɛrɛ la, i ta fan. A ma ɲɛ, jama bonyakojugu, u tara mikoro dulon Hamudalayi kaburudon kuranjuw la, walasa mɔgɔ minnu yɔrɔ ka jan faamaw n'u ka dunanbaw la, olu ka se k'a dɔn kuma tɛrɛmɛli senfɛ, fɛn min ni fɛn min bɛ ka kɛ.

San 2001, sɛtanburukalo tile 8, peresidan Alifa Umaru KONARE n'a furumuso sera kɛnɛ kan walaha magɛn waati.

U fila bɛɛ parilenba nana «CAN-2002» fini na, mɔbili kɔnɔ, garadi sotigiw b'u kɛrɛ fila bɛɛ fɛ, k'olu masiri koɲuman ni faso jɔnjɔn ye.

Bamako komini ŋaaninan mɛri Sidi Mohamɛdi Hayidara kɛlen ka lahawuta jama jɔgɔlen ye ɲɔgɔn kan, i ko diden kulu a ka mara kɔnɔ, a nisɔndiyalen y'i kanto a ka bisimila kɔrɔfɔ kɔnɔ, ko sisan a y'a dɔn, ka tigɛ a kan ko «CAN-2002» tɛ tulonkɛfɛn gansan ye Malidenw bolo, bawo ŋaniya min b'an ka jamana na ka san 2002 KUPUDAFIRIKI kɛ ɲɔgɔnkunbɛn sankɔrɔtalen dawulama ye, o dara kɛnɛ kan san 2001, sɛtanburukalo tile 8.

Walahā tɛmɛnen ni sanga 5 ɲɔgɔnna ye «defile» daminɛra ni jamana 16 ka mɔgɔ yamaruyalen nɔnabilaw ye, n'o jamanaw ye Afiriki di Sidi, Alizeri, Burukina Faso, Kameruni, Zayiri, Kodiwari, Misirajamana, Gana, Liberiya, Mali, Marɔku, Nizeriya, Senegali, Togo, Tinizi ani Zanbi ye. Maliden Funankɛnin ntolatanna ɲumanw de sugandira ka jamana in kelen-kelen bɛɛ ka balontan finiw don u tɔgɔ la ka tɛmɛ faamaw ɲɛkɔrɔ. U tɛmɛtɔ y'u dɔnko n'u seko jira ntola la, ka ko suguya bɛɛ kɛ ni balon ye. U y'a kolonkolon u farikolo kan, k'a da u kunkolo kan ka waatijan kɛ, o kɔ ka na n'a ye u kɔkolo kan, k'u yɛlɛma n'a ye cogoya sugu bɛɛ la. Tɛgɛrɛ min godonna u kun tun bɛ fa don tulogeren na.

Olu tɛmɛnen kɔ, jamana duuru minnu ka kan ka taa Afiriki jɔyɔrɔ fa san 2002 KUPUDIMONDI la, n'o ye diɲɛ ntolatanna ŋanaw ka kunbɛn ye min bɛna kɛ jamana fila kɔnɔ ɲɔgɔnfɛ, n'o ye Zapɔn ni Kore worodugujamana ye, olu fana ka ciden yamaruyalenw bɔra kɛnɛ kan. O jamanaw ye Afiriki di Sidi ni Kameruni ni Senegali ni Nizeriya ni Tinizi ye.

Mali y'a waso n'a ka nakamaden minnu ye Yɛrɛmahɔrɔnya ta waati, n'olu y'an jigi fa san 1965 Barazawili, san 1972 Yawunde ani san 1994 Tinizi, olu balontanna kɔrɔw tugura KUPUDIMONDI jamanaw la.

Olu bɔlen ko yen, lujuratɔw ni fiɲɛtɔ minnu bɛ farikolɔɲɛnajɛ kɛ ani Mali npogotiginin balontannaw ni samatasɛgɛ lafasababagaw ni sɛgɛ ɲɛnama fila dar'olu kan.

Kayi, Sikasɔ, Segu, Moti ni Bamakɔ disiriki mɔgɔw y'u yɛrɛ jira faamaw la ani Afiriki jamanaden minnu sigilen bɛ Mali la, ninnu si ma to kɔ, u bɛɛ nan'u ŋaniya jira Peresidan Alifa Umaru KONARE ni Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu «CAF» kuntigi Isa HAYATU n'a nɔfɛmɔgɔw la.

Fɛn kelen min ye mɔgɔw miiri janya, k'u hakili ɲɛsin Afiriki jamanaw ka

Nin sɛgɛ in ye Nizeriya hɛrɛ tamasiyɛn ye

dorogoɲɔgɔnna ma, k'a jira k'o tɛ kuma lankolon ye, k'a sira dɔ bɛ tɛmɛ farikoloɲɛnajɛ fɛ, o ye moritanika minnu sigilen don Mali kɔnɔ, olu ka jɛkulu ka "defilé" ye, k'a sɔrɔ u ka jamana sen tɛ san 2002 KUPUDAFIRIKI la. O ma tɔ to Peresidan Alifa Umaru KONARE ni Isa HAYATU ni mɔgɔ hakilimaw si la, minnu tun bɛ kalata ni koronbonkari kɛnɛ in kan.

Peresidan Alifa Umaru KONARE yɛrɛ nana kuma ta, k'a jira k'ale ka cikan tɔgɔ ko : «CAN - 2002». O cikan kɔnɔ, a ye foli, tanuni ni waleɲumandɔn kɛ an ka jamana tɔgɔ la ka ɲɛsin Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu "CAF" ma, a ka danaya ni jɛkabaara mɔɔnɔ bɔli la Mali yɔrɔ.

Min ye balontan kunbɛn yɛrɛw ye, Peresidan Alifa Umaru KONARE y'i sinsin yɔrɔ kelen min kan, o ye «CAN - 2002» balonw ka tan ni bɛɛ ka nisɔndiya ye, k'a sɔrɔ wɔyɔ ni mankan ni balawu ma bɔ a la. A y'a jira k'an sago ye Mali KUPUDFIRIKI ka kɛ jɛlenya ni laadiriya kɔnɔ, ka nanbara bɔ a la min bɛ se ka na ni kasaaraw ye, i n'a fɔ an ye minnu ɲɔgɔn caman ye san damadɔ in kɔnɔ Afiriki farikoloɲɛnajɛyɔrɔ caman kɛnɛ kan n'o misali ye : Afiriki-di-Sidi ni Gana

Peresidan y'a ɲɛsin a ka jamanadenw ma, k'a jir'u la, ko Mali «CAN - 2002» bɛna tan jatigiya ni mɔgɔlandiya ni ɲɔgɔnkanu kadara de kɔnɔ. A k'an sago ye samatasɛgɛw ka ɲɛsɔrɔ, ka kupu yɛrɛ ta, nka ni jamana min labɛnnen don ka tɛmɛ an kan, n'o y'an sen bɔ Afiriki ɲɔgɔndan in na, o kana limaniya tila an na, k'an bila kojugukɛ la, bawo o t'an danbe ye. Walasa ka malidenw bɛɛ sendon Afiriki tulonba in na, u ka se k'an ka dunanbaw kunbɛn bonya ni karama kɔnɔ, Peresidan Alifa k'a bɛna ladiyalifɛn fila di KUPUDAFIRIKI banni duguje, n'o bɛ bɛn fewuruyekalo tile 11 ma. O ladiyalifɛn fɔlɔ ye sefawari miliyɔn 20 ye, n'o bɛ di KUPUDAFIRIKI tandugu kelen wali komini kelen ma, min mana bɛsɛya walew matarafa ka tɛmɛ dugu tɔw kan. Ladiyalifɛn filanan ye sefawari miliyɔn 30 ye, peresidan Alifa bɛn'o di dugu wali komini ma, min mana se ka balontannaw kala ɲɔgɔn na, dunanw fara samatasɛgɛw n'u kanubagaw n'u lafasabagaw kan, ka dunanw bisimila koɲuman, k'u tɔpɔtɔ, u k'a dɔn k'u bɔr'u ka so, u nan'u ka so. U k'u ka balontan kɛ k'a ban, k'a sɔrɔ wɔyɔ ni mankan ma bɔ a la. Tulonw kuncɛra ni Afiriki ntolatankow ɲɛnabɔ jɛkulu «CAF» tɔgɔla sira tɔgɔdali ye, min janya ye kilomɛtɛrɛ kelen ye, n'a bɛ bɔ Kabarali tɔgɔla hakilijigin kɛnɛ kan ka na se «CAF» tɔgɔla yɔrɔ ma. I n'a fɔ an y'a jir'aw la cogo min na ko jamana bɛɛ ntolatannaw n'u ka hɛrɛ taamasiyɛn don, i n'a fɔ sama ni waraba ni doolo ni fɛn wɛrɛw, minnu dilannen don bɔgɔ la «CAF» tɔgɔla kɛnɛ kan, Mali ka hɛrɛ taamasiyɛn ye jila mali ye, min dilannen don bagi magaman na, ka kepi don a kun na, k'a pari ni faso jɔnjɔn ye. KUPUDARIFIKI kunbɛnw bɛna kɛ Mali dugu o dugu kɔnɔ, mali masirilen in dɔ bɛna bila yen.

Fila bɛ bila Bamakɔ. Kelen-kelen bɛ bila Moti, Segu, Sikaso, ani Kayi. An ka hɛrɛ taamasiyɛn tɔgɔ ko Mali bulama. n bɛ dugawu kɛ, Ala k'a kɛ an nafafɛn ye, Ala k'a to a ka hɛrɛ lase samatasɛgɛw ma, walasa k'an ka jamana kunnawolo, ka Afiriki tulonba in k'an bɛɛ nisɔndiyako ni wasako ye.

"Can 2002" hɛrɛ taamasiyɛn jila mali filɛ nin ye

Madu Jara
Solomani Bobo Tunkara
Modibo Nama Tarawele
Salumu Bajaga
Basiriki Ture

LAKANA FANA BƐ NTOLATAN ƝƐNAJƐW SANKƆRƆTA

Lakana ni hadamadenw kɔlɔsili minisiriso ɲaniya ye ka afiriki ntolatanba 23 nan kɛ ka sɔrɔ mankan ma b'a la. O kɔsɔn fɛɛrɛ dɔw sirila, ka ntolatannaw ni hadamadenw lakana ani ka jamana ni jamana tɔw furancɛ.

A sabatira k'a fɔ dunan caman bɛ na ntolatanba in na. O kɔsɔn yɛlɛma dɔw donna taamasɛbɛnw dicogo la, n'u bɛ wele ko "Wisa". Yamaruya dira lasigidensow ma, u ka taamasɛbɛnw di mɔgɔw ma k'a daminɛ san 2001 desanburukalo la fɔ ka t'a bila san 2002 marisikalo tile 31 la. Taamasɛbɛnw kuntaala bɛ se kalo 3 ma.

Polisi fana yamaruyalen don ka taamasɛbɛnw di mɔgɔw ma

Zenerali Cɛkura Dubiya Lakana ni hadamadenw kɔlɔsili minisiri

pankurunjigikɛnɛ kan, minnu ma se ka taamasɛbɛnw sɔr'u bɔyɔrɔw la. Mali ka taamasɛbɛnw ni jamana wɛrɛw taw bɛ mɔgɔ minnu bolo, olu fana ka kowbɛ nɔgɔya. Kalo saba taamasɛbɛn bɛ d'olu fana ma n'u sera k'a jira ko Mali ka sɛbɛn dɔ b'u bolo.

Min ye lakana ta fan ye, a jirala ko dunanw bɛ lakana siyɔrɔw, ntolatankɛnɛw, an'a taa yɔrɔw bɛɛ lajɛlen na.

Ni dunaw bɛ lakana siyɔrɔw, ntolatankɛnɛw, an'a taayɔrɔw bɛɛ lajɛlen na.

Ni dunanw bɛ taa yɔrɔ min na lakanabagaw bɛ d'u kan, Polisiw bɛ jɔ tɛmɛsiraw bɛɛ la kelen - kelen, i n'a fɔ Bamakɔ ni Sikasɔ cɛ, Bamakɔ ni Segu cɛ, Bamakɔ ni Kayi cɛ kan, nɛgɛsira kan.

Fɛɛrɛw bɛ siri ka bolifɛnw bolili nɔgɔya dugubaw bɛɛ kɔnɔ, walasa ka mɔgɔw ni kisi.

Polisiw bɛ yamaruya ka yaala - yaala duguba minnu kɔnɔ su ni tile.

Fɛɛrɛ caman sirilen don ntolankɛnɛw lakanali kama.

- Mɔgɔ tɛ don ntolatanyɔrɔ la ka sɔr'i ma sɛgɛsɛgɛ fɔlɔ.
- Sigiyɔrɔw fana bɛ sɛgɛsɛgɛ sanga ni waati bɛɛ lajɛlen na walasa ka mankantigiw labɔ.
- Bolifɛnw jɔyɔrɔw fana bɛ kɔlɔsi. Magɛnnaw fana bɛ ye kɛnɛ kan ka mɔgɔ joginnenw ni mɔgɔ kirinnen ta ka dɔgɔtɔrɔsɔw sɛgɛrɛ. Mɔbili kɛrɛnkɛrɛnnenw b'olu bolo. Mɔgɔ minnu bɛ magɛn u fɛ, olu filɛ.
- Mɔgɔ joginnenw bɛ furakɛ
- Minnu joginna kosɛbɛ, olu bɛ ka ta taa dɔgɔtɔrɔso la.
- Magɛnni bɛ se ntolatanna joginnenw ma.
- Ni mankan wulila, ka mɔgmw labɔ ntolatanyɔrɔw la.
- Tasuma mana bɔ yɔrɔ o yɔrɔ, k'o faga.

O kɔfɛ magɛnnaw bɛ dunanw ni ntolatannaw sigiyɔrɔw n'u siyɔrɔw lakana sanga ni waati bɛɛ.

Nin bɛɛ lajɛlen bɛ kɛ sababu ye ka san 2002 ntolatanba in kɛ bɛɛ lajɛlen sago ye.

Sunkalo Togola
Badama Dukure

«CAN - 2002». Kuluw n'u kunbɛnw

- Kulu fɔlɔ : Mali, Liberiya, Alizeri ni Nizeriya
- Kulu filanan : Afiriki - di -Sidi, Burukina Faso, Marɔku ni Gana
- Kulu sabanan : Kameruni, Zayiri, Togo ani Kodiwari
- Kulu naaninan : Misirajamana, Senegali, Zanbi ni Tinizi.

Kunbɛnw

Kulu fɔlɔ :

Bamako, marisikalo tile 26 tɔgɔla farikolonɔnajɛyɔrɔ ni yɛlɛma ma don a la :

Zanwuyekalo tile 19 : Mali ni Liberiya
« 21 : Alizeri ni Nizeriya
« 24 : Mali ni Nizeriya
« 25 : Alizeri ni Liberiya
« 28 : Mali ni Alizeri
« 28 : Liberiya ni Nizeriya (o bɛ tan Moti)

Kulu filanan :

Segu ni yɛlɛma ma don a la :

Zanwuyekalo tile 20 : Burukina Fasi ni Afiriki di - Sidi
« 21 : Gana ni Marɔku
« 24 : Gana ni Afiriki - di - Sidi
« 26 : Burukina Faso ni Marɔku
« 30 : Marɔku ni Afiriki - di - Sidi
« 30 : Burukina Faso ni Gana (o bɛ tan Moti)

Kulu Sabanan :

Sikaso ni yɛlɛma ma don a la :

Zanwuyekalo tile 20 : Kameruni ni Zayiri
« 21 : Kodiwari ni Togo
« 25 : Kameruni ni Kodiwari
« 26 : Zayiri ni Togo
« 29 : Kameruni ni Togo
« 29 : Zayiri ni Kodiwari (o bɛ tan Kayi)

Kulu naaninan :

Bamako, Modibo KEYITA tɔgɔla farikolonɔnajɛyɔrɔ ni yɛlɛma ma don a la :

Zanwuyekalo tile 20 : Misirajamana ni Senegali
« 21 : Tinizi ni Zanbi
« 25 : Misirajamana ni Tinizi
« 26 : Senegali ni Zanbi
« 31 : Misirajamana ni Zanbi
« 31 : Senegali ni Tinizi (o bɛ tan Kayi)

Kulu naani ŋanaw ka kunbɛnw :

- Fewuruyekalo tile 3, Bamako : Kulu fɔlɔ nɛmɔgɔ ni kulu filanan dankan.
- Fewuruyekalo tile 3, Kayi : Kulu naaninan ten tabaga ni kulu sabanan dankan.
- Fewuruyekalo tile 4, Sikaso : Kulu sabanan setigi ni Kulu naaninan dankan.
- Fewuruyekalo tile 4, Segu : Kulu filanan nɛmɔgɔ ni Kulu fɔlɔ dankan.

Ŋanaminɛŋanw ka kunbɛnw nɛsigi :

- Fewuruyekalo tile 7, Segu : Kulu naani ŋanaw ka kunbɛn naaninan setigi ni kunbɛn fɔlɔ tentabaga.
- Fewuruyekalo tile 7, Bamako : Kulu naani ŋanaw ka kunbɛn filanan sesɔrɔbaga ni kunbɛn sabanan tentabaga.
- Fewuruyekalo tile 9, Moti : jɔyɔrɔ sabanan ninibagaw bɛna nɔgɔn sɔrɔ yen.
- Fewuruyekalo tile 10, Bamako : Ŋanaminɛ ŋana fila bɛna katabanaani wuli, n'an k'o ma «FINALI», n'o bɛ «CN - 2002» tulonw kuncɛ.

Basiriki TURE

Kɔrɔkɛ ye kɔnɔ d'adɔgɔmuso la

Fuseni Jara

Ni mɔgɔ min mɛɛnna si la, i bɛ fɛn bɛɛ ye, i bɛ fɛn bɛɛ mɛn. M. J. ye kɔnɔ da a dɔgɔmuso B. J. la. U fila tun b'u mɔmuso bolo Madina kura, Bamakɔ.

M. J. ni B. J. bɛ fa la; nk'u tɛ ba la. M. J. fa y'a sɔr'a sunŋurun dɔ fɛ san 1981 Bamakɔ yan. A fa labanna ka B. J. sɔrɔ sunŋurun wɛrɛ fɛ, san 1986.

Denmisɛnnin ninnu fa ye baara sɔrɔ Mali fan wɛrɛ fɛ. Ale taara yen k'u tɔ. a yɛrɛ ba bolo Madina Kura.

Tuma min na a ye muso furu denmisɛnninw taar'a nɔfɛ, nka furumuso k'ale ɲɛtɛ da denmisɛnninw kan.

Denmisɛnninw laban nana u mɔmuso fɛ yen Madina Kura. M. J. donna lakɔli la; a bɛ kilasi seginnan na. B. J. danna kilasi sabanan na. Ale tor'a mɔmuso kɛrɛfɛ baara la.

Bɛɛ b'a dɔn k'a fɔ duguba kɔnɔ, siyɔrɔko kɛlen don ka bɛɛ kannonagan. M. J. n'a dɔgɔmuso tun bɛ si waranda kɔrɔ; mɔmuso tun bɛ si so kɔnɔ. Nin de kɛra sababu ye M. J. ka s'a dɔgɔmuso ma, fɔ ka kɔnɔbaara b'o ko la.

Sɛgɛsɛgɛliw kɔfɛ so kɔnɔ, ani polisiso la B. J. y'a jira ko M. J. de ye kɔnɔ d'ale la.

Fuseni Jara Sanfili
Bamako

Balo sɔngɔ bɛ ka gɛlɛya

Salon samiyɛ kɔnɔ ɲɔ kilo kelen sɔngɔ ma tɛmɛ dɔrɔnnɛ 33 kan anw fɛ yan. Nka ɲinan ɲɔ kilo kelen sera dɔrɔmɛ 38 ma. Samiyɛ kɔni bɛ cogo min na sisan, n'a labanna ten, a ko bɛ fisaya kosɛbɛ.

Adama Jara
Fuladugu Mɔrɔmɔrɔ Kita

Cɛmɔgɔ Jara ka kuma jaabi

ara, ka bɔ Jankara, Banko mara la, Joyila fɛ, y'a jira kibarusɛbɛn kɔnɔ, min bɔra utikalo la, san 2001, ko sɛbana donn'u ka dugu kɔnɔ min kɛra sababu ye k'u ka sisɛ bɛɛ faga.

N b'a fɔ n balimakɛ ye ko sɛsɔgɔlaw ka kan ka taa sɛw sɔgɔ i n'a fɔ misisɔgɔlaw b'a kɛ cogo min na. Ne yɛrɛ ye sɛfurakɛla ye; anw fɛ yan n bɛ baara kɛ «Pedamu» fɛ, sɛw furakɛli siratigɛ la. Anw fɛ yen i bɛ wuli ni fura ye ka sɛtigi dɔw sɛgɛrɛ, hal'u t'i lajɛ, kuma tɛ sɛw furakɛli ma.

N'i y'a lajɛ, sɛ kelen feerelen bɛ se ka sɛ mugan, walima bisaba furakɛ; nk'o kelen feereli ka sɛw fura kɛ, o ka gɛlɛn u bolo. Mɔgɔ dun bɛ fɛn dɔ kɛ ka fɛn dɔ ɲini, walasa i bɛ se ka nafa sɔrɔ cogo min na.

N balimakɛ y'a faamu cogo min na, ni bɛɛ y'a faamu ten, sɛbana bɛ dɔgɔya. Sabu ni sɛ banabaatɔ bɛ dugu o dugu la, o bɛ kɛ sababu ye ka sɛw bɛɛ faga. Nka n'i kɔnn'a ka sɛw fura kɛ, o bɛ kɛ sababu ye k'u kisi.

Siyaka Tarawele Animatɛri
Digo Bamabugu Kati

Lakanabagaw ka fɛɛrɛ wɛrɛw ɲini

Ne b'a ɲini malidenw fɛ an ka fara ɲɔgɔn kan ka Mali 2002 labɛn, walasa kupudafiriki in bɛ kɛ wasako ye. Nka dɔ ka fɔ lakanabagaw ye bawo ni y'a jatemine lakanabagaw yɛrɛ de bɛ kɛlɛ wuli.

Hali ni mɔgɔ fila ye dalamankan kɛ lakanabagaw bɛ gazi ci, i n'a fɔ fɛɛrɛ wɛrɛw t'u bolo. Misali la san 2001 «Ɛsitadi maliyɛn ni sigi di Kayi» ka ɲɔgɔnkunbɛn min kɛra Kita, polisiw ye yɔrɔ bɛɛ kɛ sisi ye; mɔgɔ caman bololafɛnw tiɲɛna. O ntola banna : 1 ni 1. O tuma, lakanabagaw k'u jija ka fɛɛrɛ wɛrɛw ɲini minnu ni gazifili tɛ kelen ye.

Hamadi Aturu Boli
Danbana Kita

Ala ye ji poyi Jijannakaw ye

Jijanna ye dugu ye min bugudaw ka ca kosɛbɛ. O kadara kɔnɔ san 1984 an taar'an sigi yɔrɔ dɔ la, Jijanna ni tilebin cɛ. An ye kɔlɔn dɔ sen o yɔrɔ la san 1984, fɔ ka se mɛtɛrɛ 18 ma, an ma ji sɔrɔ. An tun bɛ kilomɛtɛrɛ 15 taama ji nɔfɛ.

Ni jikogɛlɛya ye dugu sɔrɔ, musow fɔlɔ de b'a dɔn. Nka diɲɛ kɔnɔ, ko o ko, n'a bantuma sera Masa Ala b'a ban pewu. Ala kɛlen bɛ ka ji poyi an ka dugu n'a lamini na; o kɛra sababu ye ka nakɔsɛnɛ yiriwa an fɛ yan. Ala ni ji caya fɛ falaw ni kɔw kɔnɔ, kɔlɔn, dɔw bɛ yen, i bɛ se k'i sigi u da la ka ji soli k'a kɛ nakɔ kɔnɔ.

Sika Samakɛ
Dugutigi Jijanna - Nɛgɛla - Kati.

Ka bɔ Alimaɲi

Kibaru ye kunnafonisɛbɛn sɛbɛ ye. Kalo o kalo aw bɛ kunnafoni sɛbɛn a kɔnɔ, minnu tɛ sɔrɔ an fɛ Alimaɲi, ni Kibaru tɛ. N b'aw waleɲumandɔn kosɛbɛ.

Ka baara nɔgɔya !

Flonan Tham dit «Nci Samakɛ»
Hohɛnzollernring 68
95 444 BayreuthAllemagne

Taamanaw man kan ka lagosi

Anw fɛ yan togodaw la, denmisɛnw bɛ taama minnu kɛ, mɔgɔ dɔw bɛ taamabagaw lagosi, ko denmisɛnw ka taama man ɲi.

Ne bolo sann'i ka taamabagaw lagosi, i b'a ɲini k'u taamakun dɔn fɔlɔ. Taama ye diyagoya ye, sabu an ka togodaw la sɛnɛfɛn si tɛ ka san wari la an bolo. O tuma taama man kan ka lagosi.

O tɛmɛnen kɔfɛ u bɛ sɛnɛkɛlaw nɛgɛn k'anw ye jamana ntuloma ye. N'o tun ye tiɲɛ ye, u tun t'an ka sɛnɛfɛnw lagosi an bolo nin cogo la.

Lasina Jara
Jankara - Joyila

Do farala jisɔngɔ kan Kurumari mara kɔnɔ

Zuwɛnkalo tile 13, san 2001, Kurumari malosɛnɛ mara ɲɛmɔgɔba ni delegew ye wele bila cikɛlaw ma u ka tɔnsigisoba kɔnɔ, ka kibaruya fila d'u tulo kan :

Fɔlɔ : Ofisi ka mara filanan jisɔngɔ dantigɛlen tun ye sefawari10600 ye; kɛmɛsaba faral'o kan k'a kɛ sefawari 10900 ye.

Filanan : angɛrɛ finman bɔrɛ kelen sɔngɔ tun ye sefawari 2200 ye : o kɛra sefawari 2160 ye, n'o ye jagokɛlaw ka da ye. Angɛrɛ jɛman tun ye sefawari 1550 ye; o kɛra sefawari 2000 ye, n'o ye jagokɛlaw ka sannida ye.

N'i y'a lajɛ, i b'a ye k'a fɔ jisɔngɔ yɛlɛnna ni dɔrɔmɛ 300 ye, ka angɛrɛ fana yɛlɛn ni 450 ye. O b'a jira ko ɲinan sefawari 710 farala Ofisi cikɛlaw kunko kan tuigun.

Nin kibaruya fila dalen cikɛlaw tulo kan Kurumari mara ɲɛmɔgɔ fɛ, mankanw cayara tɔnsigisoba in kɔnɔ; nka kɔlɔnw ka delegew ye hakilisigi kuma caman fɔ mɔgɔw ye, ka d'a kan tɔn bɛ bɔlɔ la, bɔlɔ yɛrɛ bɛ fɛn na. O misali, jisɔngɔ ta fan fɛ, bɛɛ b'a dɔn ko Ofisi ɲɛmɔgɔba Yusufu Keyita tɛ gɛlɛya si ta ka cikɛlaw sɛgɛrɛ an bɛ don min na i ko bi.

Nka tiɲɛ-tiɲɛ na angɛrɛ ta fan na, o kunaya ma se ka bɔ cikɛlaw ɲɔɔnɔ na fɔ u laban y'a jira k'o tuma dɔ na fara malo sɔngɔ kan. N'i ye cikɛlaw da selen y'o ma, tɔɔrɔ nɔ don. N'o tɛ cikɛlaw hami tɛ dɔwɛrɛ ye, Mali n'a kɛrɛfɛ jamanaw ka dunkafa kɔ. O tuma an b'a ɲini Mali gofɛrɛnaman fɛ a ka cikɛlaw ka kow don barika la.

Ibarahima Jara
Animatɛri Surukutu Dogofiri

Jijɛkaw bɛ dɛmɛɲini

San 2000, Jijɛ ye kilasi 3 jɔ; o wari bɛnna sefawari miliyɔn kelen ani waa kɛmɛ ma. Kalanso in ma ban halibi. O tuma an bɛ dɛmɛ ɲini dɛmɛjɛkuluw bɛɛ fɛ, u k'an dɛmɛ. An ye lakɔliikaramɔgɔ 2 ta; an b'olu sara kalo la sefawari waa wɔɔrɔ.

Koninba Jɛman Kulubali
Jijɛ-Kati.

Sikaso faantan ka ca

Anw sɛnɛkɛkaw kɔnɔgannen don. N'i y'a lajɛ, Sikaso mara kɔnɔ, baara min bɛ kɛ yen, dan si t'a la. Nka, a faantan ka ca ni mara bɛɛ ta ye, k'a sababu kɛ kɔɔrisɛnɛ ye. Sabu mɔgɔ caman y'a ka nafolamafɛnw feere k'u ka fɛ juruw sara.

O la ne b'a ɲini ɲɛmɔgɔw fɛ, u ka hinɛ sɛnɛkɛlaw la. N'a fɔra ko forotigi ka dɛsɛ k'a ka nɛgɛso dilan, ko waragɛnden ka kɛ moto bala k'o boli, o ko bɛ cogo di ? An t'a lajɛ ɲɔgɔnfɛ ! Min ye paritiw ye, n'u sera k'u jɔ sɛnɛkɛlaw jigi kɔrɔ, an b'an bolo wul'u ye; siga t'o la. O tɛmɛnen kɔ, ɲinan, bɛnɛ sɛnɛn'anw fɛ yan Ganadugu kosɛbɛ.

Birama Jalo
Ŋɔnɔnɔmɔn Sikaso

Gɛlɛya damadɔ b'anw kan

Degun damadɔw b'anw kan maloforoko la. A fɔlɔ ye jiko ye. Ni ji donna foro kɔnɔ, malow bɛna se waati min na, ji bɛ ja. O ye gɛlɛya ye min tiɲɛninɔ ka bon; n'i y'a mɛn malo, ji don, malo tɛ se ka taa ji kɔ abada.

Gɛlɛya filanan ye min ye, n'i ye maloforo kunfɔlɔ sɛnɛ, hali ni ji donn'a kɔrɔ, malo mana wuli don waati min na, fulaw bɛna misiw bil'a la k'a bɛɛ tiɲɛ. O gɛlɛyaw de b'an kan. Anw ka maloforo bɛ t'a jɔ taari 1000 ni kɔ la.

Bakɔrɔba Kulubali
Somɔna Mɔnipebugu - Masina

Kɔngɔ dɔɔnin bɛ Sananko sisan

An bɛ waati min na sisan kɔngɔ dɔɔnin b'an ka yɔrɔw la. An ka sugu ye Falajɛ ye; ɲɔ kilo kelen ye dɔrɔmɛ 27 ye; yɔrɔ dɔw la dɔrɔmɛ 30.

Sɛnɛkɛla si tɛ Ala deli kɔngɔ la. Nka sɛnɛkɛla dɔw ka kɔngɔ ye u yɛrɛ nɔ ye, sabu dɔw bɛ fɛnw feere julaw ma da nɔgɔn na, ka laban k'o fɛn kelen san gɛlɛya la samiyɛ fɛ.

Basiru Kulubali
Sananko - Falajɛ - Kati

Hadamaden ka kan k'a danbe dɔn

Nin ye kamalennin dɔ ye ko Burama, min bɔra jamana tilebinyanfan fɛ ka na sigi Jelibugu la Bamakɔ yan. Ale ni sunŋurunnin dɔ ye ɲɔgɔn dɔn min tɔgɔ ye Asitan, n'a bɔra Segu, dusukasi y'a sababu ye, ka n'a sigi Bamakɔ yan.

Burama ni Asitan bɛ ɲɔgɔn dɔn tuma min na, o y'a sɔrɔ Asitan bɛ si gaw kɔrɔ. Burama yɛrɛ ye wotoroboli kɛ ka laban tulufeere la. U tora ɲɔgɔn bolo fo Asitan ye baara sɔrɔ «erelakisi» la, n'o ye dumunikɛyɔrɔ dɔ ye Bamakɔ. A sara tun ye sefawari waa wɔɔrɔ ye kalo la.

U tɔra ten fɔ ɲɛmɔgɔ dɔ ɲɛ nana bɔ Asitan fɛ. San 2001 utikalo tile 4nan su ɲɛmɔgɔ in nana Asitan ta mɔbili la k'u bɛ taa ɲɛnajɛkɛyɔrɔ la. Dɔ y'u kofɔ Burama ye. O ye dɔ ka moto singa ka taa ɲɛmɔgɔ in ni Asitan nɔfɛ. A taar'a d'u ɲɛ, ni marifa ye ko Asitan ka bɔ mɔbili kɔnɔ. O ma sɔn ka bɔ.

Ɲɛmɔgɔ in sɔrɔla ka jufakɔnɔtelefɔni ci polisiso la. Olu nana u bɛɛ minɛ ka taa polisiso la. U ye Burama datugu. Ɲɛmɔgɔ in laban ye wari sara k'a labɔ.

Fuseni Jara Sanfili
Bamakɔ

«Wɔrilidi Edikasɔn» ka kalansen kura

Nin ye balikukalan cogo kura dɔ ye sisan. A kalansen tɔgɔ ye ko sanmɔgɔya. Poroze «Wɔrilidi Edikasɔn» nan'a kalanso dayɛlɛ yan. A kalan faamuyali ka di kosɛbɛ. Ne ka foli bɛ NDo SISE ye. Ale de kɛra sababu ye ka baara in labɛn Mali kɔnɔ. U sigiyɔrɔ bɛ Torokɔrɔbugu, Bama.

Cɛfin Fɔnba Sirado Sirakɔrɔla

Baji donna dugu wolonwula kɔnɔ

Ssɛnge ka ji labilali wolola fɛn na mɔgɔw tun ma sigi ni min ye. A ye Selɛnge sɛnɛkɛlaw ka ciyakɛda maloforow tiɲɛ. Selɛnge ka jī labilali ye laadalako ye. Ni ji bɛna tɛmɛ hakɛ kɛrɛnkɛrɛnnen kan ko kɔnɔ, min janya ye kilomɛtɛrɛ 80 ye, n'a bonna ye taari 40.900 ye, Selɛnge bɛ ji labila ka tɛmɛ. Nin wale sɔrɔla sanjiba dɔ nali fɛ Laginɛ jamana kan. Karidon, san 2001 sɛtanburukalo tile 9, ji hakɛ sera mɛtɛrɛ kibu 1.776.961 ma. Salon ta ma tɛmɛ mɛtɛrɛkubu 1.072.396 kan. Babili baarakɛlaw ye ji labila walasa ka barazi lakana. Ɲinan ji caya fɛ, tiɲɛni donna ji koɲɛw ciyakɛda fana kan. O kɛra sababu ye ji ka don forow kɔnɔ. Ji jɛnsɛnna kɛnɛ taari 850 kan. Kɛmɛsarada la ji ye 31 ko sɛnɛkɛyɔrɔw la ? Ji ma dan o, dɔrɔn ma; a donna dugu 7 kɔnɔ : Selenkeɲi (barazi tɔgɔ dalen don o dugu la). ani sanbe, ani Fɔnzan, ani Jakayɛlɛ ani Kolenjige ani Mologebugu, ani Kotɔnba. Mankan kɛra yɔrɔ min na, o ye ko barazi baarakɛlaw tun b'a kalama ko sanjiba nana Laginɛ jamana kan. O la, u tun ka kan ka ji labila dɔɔnin-dɔɔnin walasa ka caman bɔ tiɲɛni fanga la.

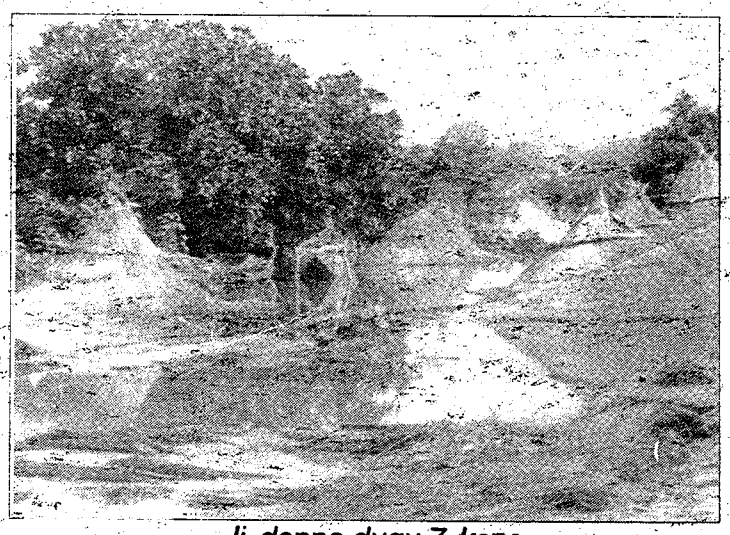

Ji donna dugu 7 kɔnɔ

Tiɲɛni fanga boɲɛna sabu malo tun bɛ ka turu sɛnɛkɛyɔrɔw la. Fɛɛrɛ bɛ ka siri yɔrɔ kolen minnu kama. Nka halibi barazi bɛ ka ji labila walasa a yɛrɛ bɛ se ka kisi cogo min na.

Moriba Kulubali
Badama Dukure

Selɛnge babili ciyakɛda k'ale nɔ tɛ jidonko ye

Falaba min bɛ Selenge barasi kɛrɛfɛ, o fara tewu; dugu caman dajira, kɛrɛnkɛrɛnnenya la dugu minnu bɛ babili ni bajoliba furancɛ la. Bamakɔ yan, kin caman mɔgɔw y'u sisow bila. Sotiba babili fana taama bɛna jɔ k'a sababu kɛ sanjiba nali ye, lagine jamana kan. Bajoliba bolofara Sankarani ye donni min kɛ ɲinan, dɔw y'a jira k'a bɛ san kɛmɛ bɔ, o ɲɔgɔnna ma deli ka kɛ. Selɛnge babili sigilen don Sankarani kan.

Fala dɔ bɛ Selɛnge babili bolo min bɛ ji kunbɛn. A ka ji kunbɛnta bɛ se mɛtɛrɛkibu miliyari 2 ma, k'a sɔrɔ san 2001 sɛtanburukalo tile 2 n'a tile 12 cɛ, ji min donna, a bɛ se mɛtɛrɛkibu miliyɔn 850 ma. Tile 3 kɔnɔ ji sera mɛtɛrɛkibu miliyari 700 na. Yeelen ciyakɛda ɲɛmɔgɔ Faransisi Lebɔriɲi ka fɔ la, nin kɛra sababu ye ka babili baarakɛlaw bɛɛ jɔrɛ.

Selɛnge babili dabɔra ji marali kama, k'a labila tilema waati ,walasa masinw ka se k'u ka baaraw kɛ. Babili bɛ se ka ji ladon forow fana kɔnɔ. Jidon waati mana se ji bɛ minɛ, walasa a kana tiɲɛni kɛ. Waati kɛra, ji dunya tun ser'a dan na : mɛtɛrɛ 349. Babili tun ye ji labilali fɛɛrɛw siri. K'u t'o la babili nana ji mɛtɛrɛkibu 3000 sɔrɔ ɲɛkɔmiko kelen waati kɔnɔ, n'o ye sekɔni kelen ye. Kabini san 1953, n'o ye jatew daminɛli san ye fɔ ka sa san 1979 ma ji fanga ma tɛmɛ mɛtɛrɛkibu 2111 kan sekɔni kelen kɔnɔ. Babili bɛ se ka ji fanga min kunbɛn, o ye mɛtɛrɛkibu 3500 ye sekɔni kelen kɔnɔ. Ji sera babili ka hahɛ ma tile 6 kɔnɔ. Ji tun ka kan ka tɛmɛ babili kɛrɛfɛ, nk'o fana ni bajoliba donni donna ɲɔgɔn na. O kɛra sababu ye ji ka don duguw kɔnɔ ani forow kɔnɔ.

Faransisi Lebɔriɲi y'a jira ko tiɲɛ don, babili lakanali ye wajibu ye; ko nka u ma ɲinɛ dugumɔgɔw fana kɔ ji donna minnu kan, an'u ka forow kɔnɔ, k'u ka fɛn tiɲɛnenw bɛɛ bɛ sara. A y'a jira ko hadamaden tɛ se ka Ala ka kow bɛɛ kunbɛn. An bɛɛ to tan sa fɔ ka ji fanga dɔgɔya. Ji yɛrɛ ye jiginni daminɛ babili yɔrɔ la. N'Ala ma tɔɔrɔ wɛrɛ kɛ ji ka kan ka jigin Bamakɔ fana

Alayi Lamu
Badama Dukure

Si san kɛmɛtigi 15.475 bɛ Zapɔn

Zapɔnka minnu si bɛ se san kɛmɛ, walima san kɛmɛ ni kɔ.ma, olu hakɛ ka kan ka bɛn mɔgɔ 15.475 ma. Muso dɔ b'a la min si bɛ se san 114 ma; ale ɲɔgɔn mɔgɔkɔrɔba tɛ jamana kɔnɔ. Kɛnɛyakow minisiriso ka fɔ la, san tɛmɛnen na, muso san kɛmɛtigiw tun ye 12.934 ye; cɛ tun ye 2.541 ye. K'a ta san 1998 la ka se bi ma, kɛmɛsarada la, min faral'a kan o ye 50 ye. Kabini san 1963, n'o ye jateminɛw daminɛnli san ye fɔ ka se bi ma, nin hakɛ tun ma sɔrɔ fɔlɔ.

San 2001, sɛtanburukalo, sibiridon bɛ bɛn Kamato Hɔngo san 114 nan ma. Ale ɲɔgɔn mɔgɔ sitigi tɛ Zapɔn jamana kan.

Kɛnɛyakow minisiriso ciyakɛla dɔ y'a jira ko san kɛmɛ sɔrɔbagaw cayali sababu bɛ bɔ furakɛli ni dumuni kɛcogo ɲuman na.

Badama Dukure

Baguko Babili dilanna

Jumadon, san 2001 utikalo tile 31 kɛra bagukokaw bolo donba ye, tuma min na tɛrɛn bɔra Bamakɔ ka se Baguko. Baguko babili tun dafirila san 2001 zuluyekalo tile 22.

Nɛgɛsira baarada ɲɛmɔgɔ dankan Hamaduni Sise ye babili in dafirili kunw fɔ. Nɛgɛ belebele dɔ tun bɛ tɛrɛn kɔnɔ min kɛra sababu ye ka babili jɔlanw bɛɛ kari ka wagɔn caman bin ji kɔnɔ. Kabin'o kɛra tɛrɛn tun tɛ se ka tɛmɛ tugun; taama jɔra.

Sira fɔlɔ min dilanna minɛnw latɛmɛnli kama, o tiɲɛna sanji fɛ san 2001 utikalo tile 14. U labanna ka sira wɛrɛ labɛn. Sira in dilannen kɛrɛfɛ, nɛgɛsira baarada mɔgɔw ye Baguko babili dilanni daminɛ.

A baaraw bɛnna tile 40 ma.; musakaw sera sefawari miliyɔn 280 ma. Bɛlɛ kɛra babili in kɔnɔ k'a lafa, k'a bonna se mɛtɛrɛ 24 ma.

Masinbaw de kɛra ka baara ninnu sabati, i n'a fɔ bilidozɛri fila, ani masinba wɛrɛw. Senegalikaw ka nɛgɛsira baaraden 12 farala baaraden 40 ɲɔgɔnna kan ka baaraw kɛ. Baaraw ɲɛmɔgɔya tun bɛ Hamaduni Slse bolo. A jirala ko mɔgɔ si ni ma to baaraw senfɛ. Nka tɛrɛn lajɔli min kɛra, o kɛra sababu ye ka duminifɛnw sɔngɔ gɛlɛya Kayi kɔnɔ.

Nin jumadon in, nɛgɛsira baarada ɲɛmɔgɔba kolonɛli Abubakari Jara jiginnen ka bɔ tɛrɛn kɔnɔ, a ye foli lase mɔgɔw ma, minnu kɛra sababu ye ka baaraw kɛ teliya la, sanko Senegali nɛgɛsira baarada mɔgɔw.

A ka foli sera Mali gofɛrɛnaman fana ma. Nɛgɛsira ɲɛmɔgɔ dankan Hamaduni Sise ye yaafa ɲini kɛ kayikaw fɛ bawo babili in tiɲɛni digir'olu de la kosɛbɛ.

Kayi mara ɲɛmɔgɔ kolonɛli Mɛnkoro Konɛ y'a jira ko kayikaw bɛ se k'u ka nisɔndiya jira sisan, sabu olu ka ko bɛɛ lajɛlen sirilen don nɛgɛsira la, sanko samiyɛ waati la. Baguko dugu alimami ye dugawu kɛ dugumɔgɔw ni nɛgɛsira baarada mɔgɔw ye.

Umaru Ɲani
Badama Dukure

Jɛnɛ pankurunbin kasaara

Mali sɔrɔdasiw ka pankurun dɔ binna sibiridon, san 2001 sɛtanburukalo tile 8, Kuwa dugu kɔnɔ, Jene mara la. Mɔgɔ kɔnɔntɔn tun b'a kɔnɔ. Pankurunbolila 4, sɛnɛkɛlaw ka sɛriwusida mɔgɔ 3, ani Moti arajoso mɔgɔ 2. A y'u sɔrɔ ntɔnfaga sira kan, min bɛ kɛ san o san sɛnɛkɛlaw ka minisiriso ni sɔrɔdasiw ka minisiriso fɛ.

U tun bɛ baara min na, o tun ye ka ntɔnw ni kɔnɔ tiɲɛnikɛlaw basigiyɔrɔw dɔn k'u faga yen. Baara in tun bɛ senna kabini sɛtanburukalo tile 5 fɔ ka s'a tile 8 ma. Sibiridon wulada, u tun y'a ɲaniya ka taa ntɔnw kɛlɛ Mɔnɲa. Seware sɔrɔdasiw ni sɛnɛkɛlaw ka ciyakɛda mɔgɔw y'u kɔnɔ fɔ ka se su ma. Pankurun binni kibaruya nan'olu sɔrɔ yen. Sɔrɔdasiw ka mɔgɔ 3 minnu tor'a la, olu ye pankurubolila kapitɛni Sajo Kaloga ni Amadu Mumuni Danbele ye, ani Yetenan Siyaka Konate; ka fara Yetenan Bisada Beya kan. Sɛnɛkɛlaw ka ciyakɛmɔgɔ minnu tun b'a la, olu ye dɔgɔtɔrɔ Musa Sisoko ye, ani Njoba Koyita, n'o ye Tenɛnkuka ye ka fara Mohamɛdi Ture kan, n'ale sigilen tun don Jene. Moti arajoso mɔgɔ minnu tun b'a la, olu ye Masa Kane ni Adama Tarawele ye. Fɔlɔ tilala kalan na «INA» lakɔliso la, ka don baara la arajosoba la. Filanan tara baara la arajoso la san 1992. Muso kelen tun bɛ fɔlɔ kun; min lajɔlen don. Muso kelen bɛ filanan fana kun. Tɛnɛnku ni Jene mɔgɔ fila minnu tun b'a la, olu ka janaja kɛra ntenɛnku sɔgɔma, san 2001 sɛtanburukalo tile 10.

Sɔrɔdasi jalatigi minnu ni tor'a la, olu ka janaja kɛra taradon sɔgɔma, san 2001 sɛtanburukalo tile 11, Bamakɔ. Ala ka hiinɛ taabaw bɛɛ lajɛlen na !

Solmani Danbele
Badama Dukure

Mɔnnikɛla 113 seginna u faso la

Mɔgɔ 200 kɔfɛ, mɔnnikɛla 113 seginna ka bɔ Kɔdiwari, ka n'u faso la Şikaso san 2001 sɛtanburukalo tile 5, u sɛgɛnnenba; fosi fana tun t'u bolo.

Nin sɔrɔla mankan fɛ min wulila Kɔdiwari mɔnnikɛlaw ni Mali mɔnnikɛlaw cɛ, Kɔsu bakɛnɛ nɔfɛ; a yɔrɔ ni Abijan cɛ ye kilomɛtɛrɛ 350 ye. Mankan wulila jɛgɛmɔnyɔrɔ de nɔfɛ. Kuma caman fɔr'u ni ɲɔgɔn cɛ, nka bɛn ma se ka sabati. Zandarama 32 tun bɛ yen; o si ma fɛn ɲɛ a ko la; Mali mɔnnikɛla minnu tun bɛ yen, olu caman taara Buwake.

Olu cɛma, minnu tun b'a fɛ ka segin faso la, malidenw ka tɔn ni lasigidenso jɛra k'olu dɛmɛ. Burama Mariko ka fɔ la, n'o ye tɔn in mɔgɔ dɔ ye, k'u jɔra ni o musakaw ye fɔ ka na se Sikaso, Mali la.

Mali ɲɛmɔgɔw y'u jɔ ni mɔgɔ 113 ninnu laseli ye Lakini, n'o y'u ka dugu ye, Segu mara la. Walasa ka gɛlɛya ninnu kunbɛn Sikaso mara ɲɛmɔgɔ ni sɛriwusidaw ɲɛmɔgɔw ni dɛmɛnitɔnw ye ɲɔgɔnnajɛrɛba dɔ sigi senkan.

A sabatira ko mɔgɔkɔrɔba 54 tun b'u la ani denmisɛn 59. U mɛɛnna Sikaso, makɔnɔni na.

Kasaara in kɛra sababu ye maliden mɔnnikɛla minnu taar'u sigi Buwake dugu kɔnɔ, olu mɔgɔ 1.500 k'a ɲini Mali kɔkankow ni kɔkan malidenw ka minisiriso fɛ, a ka fɛɛrɛ boloda u seginni na u faso kɔnɔ.

Ajirala ko fɛɛrɛw bolodara k'a ban u laseli kɔɲuman siratigɛ la Mali la.

Fuseni Jabate
Badama Dukure

Yatela bɛ sanu tɔni 43,5 bɔ san wɔɔrɔ

Yatela sanubɔyɔrɔ dayɛlɛli b'a jira ko Mali bɛ k'a jɔyɔrɔ sabati sanuko la, Afiriki Di Sidi ni Gana tɛmɛnen kɔfɛ.
A kɛra sibiridon, san 2001 sɛtanburukalo tile 8. Yatela ni Sajola sannibɔyɔrɔ cɛ ye kilomɛtɛrɛ 25 ye, ka taa kɔrɔnfɛla la; a ni Kayi dugu cɛ ye kilomɛtɛrɛ 50 ye, ka taa tilebinyanfan fɛ. Yatela ye sanudingɛba ye min senni baaraw daminɛra san 2000. Yɔrɔ in tɔgɔ dalen don dugu min na, sanuɲininaw tun bɛ yen sanni ɲɛ ka sɔr'a sanuko la. Cikɛda min bɛ sanu in bɔ, o tɔgɔ ye ko «Yatela SA». Afiriki Di Sidi ka ciyakɛda Angilogɔlidi (kɛmɛsarada la 40) ni Kanada ciyakɛda Langɔlidi (kɛmɛsarada la 40) jɛlen don «Yatela SA» la. Mali niyɔrɔ y'a la 20 ye, kɛmɛsarada la.
Ciyakɛda in lɛngɔ fɔlɔ bɔra 2001 mɛkalo la; a musakaw bɛnna sefawari miliyari 55 ma. A bɛ sanu tɔni miliyɔn 2,5 labaara san o san. San wɔɔrɔ kɔnɔ, a ka kan ka sanu tɔni 43,5 labɔ. Sanu labaarabali min bɛ yen, o bɛ se tɔni miliyɔn 14,4 ma. Sanu labaarata hakɛ jɔnjɔn min lakodɔnna, o bɛ se tɔni miliyɔn 28 ma. Maliden 128 ni dunan 16 bɛ baara kɛ Yatela izini na; maliden 171 ni dunan 18 bɛ sanubɔyɔrɔ la. U bɛɛ lajɛlen bɛ bɛn mɔgɔ 475 ma. Yatela sanubɔyɔrɔ in bɛ dugudenw de ta baara la kosɛbɛ, kɛrɛnkɛrɛnnenya la dugu minnu sigilen don sanubɔyɔrɔ dafɛla la, minnu ye gɛlɛyaw sɔrɔ yɔrɔ in sigili la, i n'a fɔ Kuriketo ni Ɲanbulama. Yɔrɔ in sigili kɛra sababu ye Ɲanbulamakaw ka wuli ka b'u sigiyɔrɔ kɔrɔ la. O kɛra ka sɔrɔ mankan ma k'a la, ni banki mɔnjali ka laɲiniw ye. Banki mɔnjali ka laɲiniw ye, dugu wulita tun bɛ daamu min na sigiyɔrɔ fɔlɔ, o kelen ka k'u ye. Sefawari miliyɔn 500 donn'o dafɛ.
Sanubɔyɔrɔ in kɛra sababu ye ka hɛrɛ sɔrɔ siraw dayɛlɛ dugudenw ye. U ni Sajola ye tɔn dɔ sigi o baaraw kama. Nin de kama dugudenw ye ɲɛnajɛba labɛn sibiridon, k'u ka nisɔndiya jira ɲɛmɔgɔw la. Yeelenkow ni damandingɛkow minisiri Abubakari Kulubali tun b'a kɛnɛ kan, ka fara Afiriki Di Sidi sanuko minisiri Madamu Susan Shabangu kan ani Kayi mara ɲɛmɔgɔ caman.
«Yatela SA» ɲɛmɔgɔ Garɛti Teyifɔri y'a jira ko Yatela fanga tɛ Sâjola ni Morila taw bɔ. Nka, a kɛra sababu ye ka jɛkabaara sabati kɛnyɛrɛyew ni gofɛrɛnaman, ani dugudenw ni ɲɔgɔn cɛ; k'o ye fɛn ye min nafa ka bon kosɛbɛ. Lamugɔlidi ni Angilogɔlidi ka mɔgɔw Kilodi Barijo ni Bobi Gɔdisɛti y'a jira ko nin wale in bɛ Afiriki ka sanutigiya da kɛnɛ kan. Min ye Afiriki Di Sidi minisiri Madamu Shabangu ye, ale kumana politiki kadara kɔnɔ k'a jira ko bɛɛ lajɛlen ka kan ka bɛn, basigi ni kunkɔrɔta sabati Afiriki kɔnɔ. Minisiri Abubakari Kulubali y'a jira ko jɔyɔrɔba bɛ di kɛnyɛrɛye tigilamɔgɔw ma, walasa sɔrɔ bɛ se ka jiidi ka t'a fɛ. A ko Mali ka sanuko sariyaw b'o wale kɔfɔ. Minisiri y'a jira fana ko sɔngɔw basigibaliya bɛ ka sanuko laafu. A ko Mali bɛ ka kow nɔgɔya kɛnyɛrɛyew bolo.
Sanubɔyɔrɔw baaraw ka jugu sigida ma kosɛbɛ, sanko sanu labaarafɛnw. Nka Yatela sanubaaralaw y'a jira ko Yatela baaraw kɛra banki mɔnjali ka laɲiniw kɔnɔna na, sigida lakananli siratigɛ la. A ko a mana kɛ cogo o cogo, san kelen kɔnɔ Yatela sanubɔyɔrɔ ka kan ka sefawari miliyari 5,5 di ka sigida lakana. A jirala ko ni sanu bɔli banna, sanubɔdingɛ bonna ka kan ka bɛn mɛtɛrɛ 600 ma; a janja ye kilomɛtɛrɛ 1,5 ye; a dunya bɛ bɛn mɛtɛrɛ 130 ma.
An bɛ don min na i ko bi, kɛnyɛrɛyew ye sefawari miliyari 260 don jamana tilebinyanfan baaraw dafɛ. Kabini baaraw daminɛna wari hakɛ min donna faso kun, o bɛ se sefawari miliyari 67 ma. San wɔɔrɔ kɔnɔ Yatela kelen bɛ sefawari miliyari 25 ladon faso kun. Kabini sisan kɛnyɛrɛye tigilamɔgɔ fila ye sefawari miliyari 60 don Mali ka sɔrɔko dafɛ. A bɛ se ka fɔ ko Sajola, Morila ani Yatela sanu bɔlen bɛna kɔɔri jɔyɔrɔ ta jamana sɔrɔko siratigɛ la.

Mamadi Kaba
Badama Dukure

Banbaganciw ye dankari Ameriji jamana la

San 2001 sɛtanburukalo tile 11, dankarila amerikɛnw na banbaganciw fɛ. Nin ɲɔgɔn binkanni jugu ma deli ka kɛ dugukolo kan. Yɔrɔba fila de cira minnu bɛ Niwuyɔriki ani Washitɔni. Bɔsitɔni pankurun fila diyagoya bɔr'u ka sira kan banbaganciw fɛ, ka t'u bin yɔrɔba fila ninnu kan.
Banbaganciw ka pankurun fɔlɔ binna nɛgɛ ɲɛ 9; pankurun filanan binna yɔrɔba filanan kan sanga 18 tɛmɛnen kɔfɛ.
Ta donna yɔrɔba fɔlɔ la; hali tasumafagalaw tun tɛ se ka gɛrɛ yen na. Fosi tun tɛ ye sisi ni gɔngɔn fɛ. Yɔrɔ filanan dafirila sanga 30 tɛmɛnen kɔfɛ. Mɔgɔ 40.000 ɲɔgɔnna de bɛ baara kɛ yɔrɔba fila ninnu na.
Pankurun dɔwɛrɛ taara bin Penisiliwani; dɔwɛrɛ binna Pɛntagoni kan Washintɔni dugu kɔnɔ, kɛlɛbolo tigilamɔgɔw dagayɔrɔ yɛrɛ la. Mɔgɔ 25.000 bɛ baara kɛ yen. Mɔgɔ hakɛ min ni tora binkanni in na, o bɛ se 6.962 ma. Mɔgɔ 2000 ɲɔgɔnna joginna. Ameriki faamaw y'a jira k'u tɛ se ka nin bila ten n'u m'u ta sara. Koɲɛɲininaw ɲɛsinnen don mɔgɔ kelen min ma, o ye Usama Bɛnni LADENI ye. Ale ye sawudiyaka ye. An bɛ don min na i ko bi a dogolern don Afiganisitan jamana kɔnɔ.
Lamerikɛnw ka peresidan Zorizi BUSHI ye wele da ko ni mɔgɔ min sera ka Usama Bɛni LADENI lase u ma, a ɲɛnama wali a su, k'u bɛ sefawri miliyari baa yirika labila o tigilamɔgɔ ye.
ameriki depiteso ye banbaganciw ni kɔsa in na binkannikɛlaw kɛlɛli musakaw lawɛrɛ ni sefawari miliyari 7.000 ye, walasa gofɛrɛnaman k'a seko bɛɛ kɛ hadamaden nijuguw kɛlɛli la diɲɛ kɔnɔ.
Ameriki kɔkankow minisiri Kolini POWELI fana ye wele bila diɲɛ seleke naani bɛɛ la ko ni mɔgɔ min sera ka kunnafoni jɔnjɔn d'u ma Niwuyɔriki ni Wasingitɔni gɛrɛgɛrɛ kɛbaga kan, u bɛ sefawari miliyari 17,5 di o tigilamɔgɔ ma ladiyalifɛn ye.
Wasingitɔni, n'o ye ameriki gofɛrɛnaman faaba dagayɔrɔ ye, o ye kangari laban min da fuganisitan fangaso ye, o ye Usama Bɛni LADENI dili y'u ma, u sɔminen don o min na kojugu ninnu kɛbaga ye.
Talibanw ye amerikɛnw jaabi k'u tɛ jɛn ni Usama Bɛni LADENI y'u bara, sanko k'a d'u ma.

Ɲanze Samake
Badama Dukure

San 2002 nafolokow dantigɛra

San 2001 sɛtanburukalo tile 20, minisiriw ka laadala tɔnsigi ye sariya dɔ ta ka san 2002 nafolokow dantigɛ. Ajirala ko san 2002 nafolokow dantigɛra waati la min ka gɛlɛn diɲɛ kɔnɔ sɔrɔ ta fan fɛ.

Afiriki ka gɛlɛyaw bɛ bɔ sɔrɔfɛnw sanbanga la ani taji sɔngɔ gɛlɛyali. Min ye Mali ta fan ye kɛrɛnkɛrɛnnenya la, o gɛlɛyaw sɔrɔla samiyɛ jiko fɛ ani kɔɔri ɲɛbaliya, ka fara sanu sɔngɔ lagosili ni taji sɔngɔ gɛlɛyali kan.

Nin bɛɛ kɔsɔn yɛlɛma donna san 2002 nafolokow taabolow la. O la mɔgɔ bɛ se k'i jigida san 2002 nafoloko kan. Kɛmɛsarada la, jamana sɔrɔ kunba yɛlɛnna ni 5 ye. O yɛlɛnni bɛ tali kɛ kɔɔriko sabatili la ani sɛnɛfɛnw cayali ani sanuko.

San 2002 nafolokow bilala sɔrɔ sankɔrɔtali bolo kan ani wari ladonni ani faantanya kɛlɛli.

Nafoloko dantigɛra nin cogo la :

1) Sɔrɔ fanfɛla la.

San 2002 nafolo sɔrɔta bɛ se sefawari miliyari 565,516 ma. Sanni yɛlɛma ka don a la, sefawari miliyari 518,825 tun dun.

2) Musakaw ta fanfɛla.

San 2002 musakaw jateminɛra k'u bɛn sefawari miliyari 607,552 ma; sanni yɛlɛma ka don a la, a tun bɛ bɛn sefawari miliyari 587,899 ma. Kɛmɛsarada la 3,41 faral'a kan. Nafolo labaarali siratigɛ la, caman donna kalanko ni kɛnɛyako daw fɛ. Kɛmɛsarada la 29,24 donna kalanko da fɛ; san 2001 ta tun ye 27,02 ye.

3) San 2002 nafolo dɛsɛta ka kan ka bɛn sefawri miliyari 42,436 ma. San 2001 ta tun ye miliyari 69,70 ye. Kɛmɛsarada la min bɔr'o la o ye 38,56 ye. Dantigɛliw kɛnɛ kan, jamana nɛmɔgɔ Alifa Umaru Konaré y'a jira minisiriw la k'u k'u janto nafolo labaarali sariyaw la.

Badama Dukuré

«Sɛgɛ» tiɲɛninɔ ka jugu

Sɛgɛ n'o ye sitiriga ye binjuguba don min lakodɔnnen don ka kɔrɔ, a ka ca ni san baa fila ye. A falenni ka nɔgɔn farafinna, azi, ani amerikɛn jamanaw la. A ɲɛnen don kosɛbɛ Mali dugukolo kan sabu a suguya 36 la suguya 15 bɛ Mali la. N'i ye Mali forow kɛmɛsarada, sitiriga bɛ 80 na. A ka jugu keninge, saɲɔ ani kaba ma kosɛbɛ, sanko jilamalo. N'a y'a nɔrɔ ɲɔ walima malo dili la, kɛmɛsarada la a ka tiɲɛni bɛ se tan walima kɛmɛ bɛɛ ma.

A janya b'a ta santimɛtɛrɛ 20 na, ka se binaani ma. A kisɛ ka misɛn kojugu; o janya b'a ta milimɛtɛrɛ 0,2 la ka se 0,4 ma. A bugunni ka teli kojugu. Kisɛ 500 bɛ sɔrɔ foro kelen kɔnɔ. A kisɛ bɛ se ka min kɛ foro la ka sɔr'a ma tiɲɛ, o bɛ se san 15 ma.

Kabini dugukolo jukɔrɔ a b'a nɔrɔ ɲɔ dili la ka wuli, ka balo o la fo k'a kɔrɔbaya. O la, a bɛ kɛ sababu ye ka ɲɔ walima malo furabuluw ɲɛ tiɲɛ, k'a k'in'a fɔbana b'u la, walima sanjidɛsɛ. K'a sababu k'a tiɲɛninɔ bonɲ ye, kɛlɛcogo saba ɲinina a la. Fɔlɔ bɛ sumanw kis'a tɔɔrɔ ma. Filanan dabɔr'a fagali kama ka bɔ foro kɔnɔ. Sabanan ye kɛlɛcogo fila ɲagaminen ye ɲɔgɔn na. Nk'a jirala ko nin kɛlɛcogo si tɛ fosi tiɲɛ sitiriga ye k'a sababu k'a ka kologɛlɛya ye.

Kɛlɛcogo min bɛ ka ɲɛɲini sisan n'o b'a silatunun o ye bin wali fɛnɲɛnamaw bilali ye a la k'a dun. Ɲininikɛlaw y'a jira k'o kɛlɛcogo bɛ ka ɲɛɲini fɔlɔ.

Sann'o ko ka sabati a jirala Mali la ko n'i ye keningesi ɲagami sɔ suguya dɔ la ko dan, o bɛ ɲɔ tanga ka bɔ sitiriga tɔɔrɔ ma.

Moriba Kulubali
Badama Dukuré

Gɛlɛya bɛ nɛgɛlakaw kan sisan

An bɛ don min na i ko bi gɛlɛya caman b'an kan. Ɲɔ kilo kelen sɔngɔ ye dɔrɔmɛ 33 ye. Nk'o bɛɛ la a tɛ sɔrɔ ka san.

Tiga farama kilo kelen ye dɔrɔmɛ 50 ye; a kisɛ kilo kelen ye dɔrɔmɛ 90 ye. Degun munni b'an kan sisan olu ka jugu fo k'a damatɛmɛ.

Salifudeni Tarawele
Kulukɔrɔni Nɛgɛla Kati

TULON

Nin desɛn fila dilanbaga y'a dab'a kama ka fili 10 k'u la. A'y'olu ɲini.

Jaabi

1) Furabuli min bɛ sanfɛla la, a ɲɔgɔn na, k'in'a ye yɔrɔn na. 4) Furabuliba min bɛ dilanna, 5) Jukumin min bɛ kɔnin'e, 6) Jirisun misɛnnin min bɛ numan'e, 7) Jirija min bɛ duguko'o kan, 8) Kɔnɔ kunkolo, 9) Kɔnɔ ku, 10) Furaburin min bɛ jiriju dugumana na.

Moritani
Ka furu siri alamisa, k'a

Moritani musow ka kunkɔrɔta ye min ye bi, ka furu siɲɛ caman walasa ka kɛ nafolotigi ye wali tɔgɔtigi. Misali la, Ayishetu ye Moritani dakabanan muso dɔnnenba ye, min si ye san 60 ye; wa bonya min b'a kan ani dawula min b'a la o tɛ dɔɔnin ye. A yɛrɛ ka fɔli la, a ka gundo ye a ka furuyɔrɔ caman ye.

Ayishetu n'a den wolonfila ye furuko duuru de kɛ, cɛ duuru ma, u si ni si tɛ kelen ye. A y'a jira ko muso ka sanga n'a danbe n'a mankutu sirilen don a furuyɔrɔ yɛlɛmayɛlɛmali la. O de kɔsɔn, Moritani muso caman ye dawula sɔrɔ u ka furuko sigiyɔrɔma caman na.

Moritanikaw bolo, muso dawula bɛ sanga a ka furudon n'a ka furusa nɔgɔyali de ma, hadamadenya walew ɲinininiko mɔgɔ faamuyalen dɔ ka fɔli la, n'o ye SHEKI ye. A kɔlɔsira ko muso minnu ka furu dan ye san kelen ye, a donni n'a sali, k'olu ye dakabanan muso cɛɲiw de ye, minnu tɛ tulon kɛ u ka masiriko la. Masiri dagɛlɛnbaw dɔrɔn de ka d'u ye. O de kɔsɔn, u tɛ furu faantan ma; u tɛ cɛ si ɲini ni min bolo t'a kɔ sɔrɔ. Olu cɛw fana b'u disigosi ni waati tɛmɛni ye ni muso sarama dawulamabaw ye.

A jirala ko Moritani musow tila bɛɛ ye furusako kelen kɛ. Nka furujɔɔna fana nɔba b'a basigibaliya la. A bɛ se k'a fɔ ko musokelenfuruko fansi tɛ Moritani. Cɛw b'u falen muso la, i n'a fɔ u b'u falen cogo min na u ka donfiniw na. A dɔw yɛrɛ bɛ furu kɛ dogo la.

Jamana kɛɲɛkanyanfan duujukɔrɔ nɛgɛ ni jɛgɛ nafaw kɛra sababu ye ka nafolotigi kuraw poyi Moritani kɔnɔ, minnu ye furu kɛ dulokininkaba ye. Dɔw yɛrɛ ka furu kuntaala tɛ tɛmɛ dɔgɔkun kelen kan. Ni cɛ dɔw ma se ka npogotiginin cɛɲi dɔw sunguruntigɛ, u bɛ lahawuta nafolo bɔ k'u furu, walasa k'u nege da. O kɔ, u b'u lafili i ko filenkolon. Moritani faaba yɛrɛ kɔnɔ, n'o ye Nuwakishɔki ye, nsana dɔ bɛ da yen ko : «ka furu siri alamisa, k'a bɔrɔtɔ sibiri sufɛ».

Sungurunin kalantaw cayali, o si ma se ka fɛn bɔ nin kabako furu la. Nafolo ni masiriw ni donfini ɲumanw ka di sungurunniw ye cogo min na, o de sababu la u caman b'u cɛ fɔlɔ lafili ka tugu nafolotigiw kɔ, minnu bɛ se ka taa diɲɛ yaala n'u ye jamana dumanw kɔnɔ ani ka sanu masiriw ni «wila» ni butiki falenw d'u ma minɛnw na faaba kɔnɔ.

Cɛ dɔw fana bɛ jɔyɔrɔ ɲini politiki ni sɔrɔkow la ni fangatilamɔgɔw masurunya musow furuli ye. A kɔlɔsira k'o mɔgɔ hakilintan dɔw b'u musow bila peresidan walima minisiriw denmusow n'u kanimɛmusow n'olu masurunya npogotigi wɛrɛw kama. O de bɛ ka sungurunbaya sangawuli Moritani, bawo musow tɛ lamɔ k'a ɲɛ. Den dɔw yɛrɛ t'u fa dɔn. Fangaso sigilen bɛ k'a bolo fila d'a sen kan, ka nin ɲɔgɔn kunmasuulikow lajɛ w'a tɛ foyi kɛ ɲɛmɔgɔw la fana. Duw ni denbayaw bɛ ka ci bɔgɔbɔgɔ. Sariya fansi bolodalen tɛ du ni denbayako la Moritani, w'a ko bɛnnen don cɛw ni musow bɛɛ ma. Min ye siginfɛw ye Moritani, n'olu ye fulaw ni soninkew ni wɔlɔfɔw ye, olu kɔni tɛ ka se ka nin wale in dayɔrɔ sɔrɔ u ka jolida la, bawo olu bolo duko ni dutigiko tɛ Moritani. Yɛrɛsagokɛlaw dɔrɔn de bɛ yen, minnu b'u magoɲɛ ɲɔgɔn na ani ɲɔgɔn kɛrɛfɛ, ka tila ka tɛmɛ n'u sen fila ye, i ko baganw.

Zan Mariki LOTA
Basiriki TURE

Denbasaya ma nɔgɔya halibi

Jateminɛ labanw y'a jira ko san o san denba 515.000 de bɛ sa diɲɛ kɔnɔ; olu la kɛmɛsarada la 99 bɛ sentanjamanaw la. A sabatira ko jatew tɛ minɛ ka ɲɛ. Ko kɛmɛsarada la da tɛ se 50 ma.

Farafinna tilebinyanfan fɛ, kɛmɛsarada la, minnu bɛ jigin dɔgɔtɔrɔso la ka hakɛw bɛɛ lajɛlen dafa, olu tɛ tɛmɛ 40 kan.

A sabatira ko kow ka fisa Misirijamana ni Marɔti ni Togo kɔnɔ. N'i ye Misiriajamana ta, k'a ta san 1988 la ka se san 2000 ma, muso minnu bɛ jigin dɔgɔtɔrɔso la ka sariyaw bɛɛ labato, kɛmɛsarada la o hakɛ bɔra 35 la ka se 61 ma.

Kɛmɛsarada la, muso 80 saya bɛ sɔrɔ jiginnimusokɛlɛ senfɛ diɲɛ kɔnɔ kunw ye jolibɔn ani jolicayabana ni kɔnɔtiɲɛ ani banawɛrɛw ye n'a fɔ jolintanya ni sidabana "OMS"

Badama Dukure

Kuma kelen

N delila k'a fɔ, k'a sɛbɛn kibarusɛbɛn bɔko caman kɔnɔ k'an ka jamana kolatigɛbagaw in'a fɔ: Jamana kuntigi, fangabulon ɲɛmɔgɔ, depitebulon ɲɛmɔgɔ si kelen de t'an ka yɛrɛwolokanw sabatili fɛ, i n'a fɔ n y'a kanu cogo min na. O kɔrɔmasurun dɔ ye :

- U si kelen ma sɔn ka sɛbɛn ninnu bakuruba san, walasa u na kibaru walima kabaaru sɔrɔ kalo o kalo. U si kelen ma ɲaniya jira kɛ ka taa sɛbɛn ninnu dilan yɔrɔw la, i n'a fɔ u b'u ka politikitɔnw dɛmɛ cogo min. Nka don o don sɔgɔma, u kelen kelen ka tabali kanna bɛ fa nansara kunnafonisɛbɛnw na. N bɛ Mali jamana kolatigɛbagaw ladɔnniya ko kalan, sanko wolokankalan nafa ka bon mɔgɔ kelen k'a cɛsiri ma. Aw de bɛ Mali kɔbaw latigɛ bi k'a da aw bɛ jɔyɔrɔ minnu kan. N'aw ma sɔn ka Mali wolokanw yiriwa, i n'a fɔ nansarakan b'aw bolo cogo min, an denw bɛ kiiri bɔ aw la don dɔ. N b'aw ladɔnniya, k'aw fɔra fanga min kɔ, o ye fitinin min kɛ, aw ma o jaga sɔrɔ fɔlɔ dɛ. An k'a dɔn ko diɲɛ ye dɔnniyaɲini ani sangaɲɔgɔnma yɔrɔ de ye. Munna an Malidenw tɛ se ka ɲinini kɛ, k'an sanga farajɛ jamanaw ma ?

Burama Sidibe Sirakɔrɔla
C.A.R. Kulukɔrɔ mara.

"AMAP" kuntigi
Gawusu DARABO
Mali kanw kunnafonisɛbɛnw baarada kuntigi
Ɲanze Samake
Kibaru
BP : 24 Telefɔni: 21-21-04
Kibaru Bugufiyɛ Bozola
Bamako -Mali
Dilanbagaw ni sɛbɛnbagaw kuntigi
Basiriki Ture
Sɛbɛnbagaw kuntigi
Badama Dukure
Labugunyɔrɔ: Kibaru gafedilan baarada
Bɔlen Hakɛ 16 000